

Előfizetési díj:
 Postán vagy Pécshez küldve:
 egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr.
 negyed évre 1 frt 25 kr.
 Egyes szám 10 kr.
 Megjelenik minden szombaton
 Egyes számok kaphatók Weidinger N.
 könyvker. (Szőkegyényi-tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
 Egy öt hasábos petit sor egyszeri
 megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
 10-szeres 4 kr. ártal. — Minden
 hirdetés után 30 kr. helyegyi ártal.
 A hirdetési díj előre ártal.

Szerkesztői iroda:
 Ferenczicz utczája 44. sz. I. emelet.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
 Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
 Böhm C. F. ügynöki irodájában.
 Ferenczicz templomának átellenében.

Az uzsora.

A képviselőház igazságtügyi bizottsága újra tanácskozik az eleibe terjesztett, az uzsora korlátozását célzó törvényjavaslat felett.

A tanácskozás menete, a vélemények és nézetek szerfeletti eltérése, kissé nagyobb elágazása, az uzsora fogalmának megállapítása körüli különbözőzetek mind arra vallanak, hogy a létrejövendő törvény nem fog a czélnak megfelelni, hogy a gyenge legyek majd visszariadnak tőle, a nagy dongók pedig keresztül törnek rajta s foszlánynya szakasztják.

Az eddigi irány mellett annak megállapítása, valljon konkrét esetekben forog-e fen az uzsora vétsége, még nagyobb fokban a bíró belátására — kedvezésére, vagy azzal ellenkező hajlamára lesz bízva, mint azt eddig is tapasztaljuk s már ennél fogva is nem fogja az uzsora pusztításait meggátolni, eredménye csak az lesz, hogy éppen az uzsorások kevésbé veszélyes faját fogja elriasztani, míg a válogatott furfangjáról és mindenhová beférkőzéséről, hihetetlen szemtelenségéről és szerencséséről ismert faj a gyengébbek versenyétől megszabadulva csak annál inkább fog pusztítani a nemzet vagyonában.

A kamatláb korlátozása a maximum felállításá mindaddig, míg a pénzleolvasás bizonyítása a hitelezőnek elengedhetlen feltételül nem tűzetik ki, míg a váltótörvény fennáll és a váltóképeség a legszorosabb értelemben vett nagyobb kereskedők és gyárosokra nem szorítottatik, szinte eredmény nélküli, mert a lekötöztetett és tetleg kölcsönözött összeg közti különbözet annyival inkább megrontja a kölcsönzött, minél jobban terheli a lekötöztetett, de soha kézhez nem vett összegekkel személyes vagy reál hitelét.

Általában harmincz év óta a törvényhozások a hitel körüli intézkedésekkel igen téves uton járnak.

Az adóssági fogságnak bár igen szelid alakban és nagyon kevés esetekben s ekkor is nagyon korlátozott mérvben fenállása idején az ember társai megfontolásával gazdagodni törekvő pénztüzek csak igen nagy vesződséggel, gyéren és huzamos idejű körülhalálozással bírtak maguknak nehány áldozatot szerezni, az adóssági

fogság réme csak igen kevés könyelmű fiatal embert s amugy is már a tönk szélén álló pazarlót nem riasztott vissza az uzsorás kölcsönöktől, a nagy többségre az igen üdvös hatású volt mindenkoron.

A civilizált zsványság az adóssági fogság fenállásával csak nagyon lassan kerithette kezére az egyesek és vele az ország vagyonát, hatalma és uralma csak nagyon csekély mérvben emelkedhetett, de ők segítettek a bajon, segítettek pedig farizeus módra a humanizmus álaireza alatt.

Kikiáltották a megvásárolt és nagy részben rendelkezésük alatt álló sajtó utján: „el kell törölni az adóssági fogságot“, mely a humanizmusmal meg nem egyeztethető és a sajtó egyhangulag utána kiáltotta a humanizmus jelszavát, a törvényhozások pedig az egyhangú közvéleménynek nem tudtak ellentállani, noha már akkor emelkedtek hangok mélyebb belátású férfiaktól, kik tovább láttak a dolog mélyébe és kik a humanizmus álaireza félre nem vezethetett, ezek azonban a pusztában kiáltó szóként elhangzottak.

Elérvén az adóssági fogság teljes eltörlését siettek törvényesíteni az uzsorát, megtették a pénz kereskedelmi czikké, mely szabad alku szerint eladható-vehető, eltörlötték a kamatláb megszorítását — a czél el volt érve, az ősi vagyon rohamosan átment a modern szabadelvű és humanisztikus pióczák kezére.

Folyt a könyelmű adósság csinálás, hisz el van törölve az adóssági fogság, míg ez fenállott, a tisztviselő, ha belékerült, elvesztette állását, más foglalkozásu hosszabb időre gátolva volt kenyérkeresetében vagy legalább is az életnek kényelmes élvezetében, visszariasztotta ez a pazarlástól, tovább nem terjeszkedett takarójánál, a fényűzésnek nem hozott okszerűtlen áldozatokat, de a korlát le volt rontva, az intelligencia és a kisbirtokos parasztság nagy része is proletár lett.

Megdöbbenő volt az eredmény, próbálták korlátozni az uzsora pusztításait mindenütt, — minden igyekezet hiu maradt, a pusztulásnak véget vetni nem lehet.

Nem is fogják azt megállítani másképp, mint a — könyelmű adósságcsinálók elleni legnagyobb szigorral. „A hogy valaki magát lekötöztette,

ugy nyerjen törvényt és igazságot.“

I-ső Mátyás „az igazságos“-nak törvénye ez, — nem a gyarló bíró belátására és kedvezményeire bízva az eldöntést és ez üdvös szigor mellett minden ember jól megmondolná előbb a dolgot, mielőtt uzsora-kölcsönözne nyulna, vagy könyelmű adósságot csinálna.

A személyes hitel megszilárdítására semmi sem hathatósabb eszköz az adóssági fogságnál, a mint hogy a mostani kegyelme eljárás a hamis és vétkezes vagyonbuktokkal a hitelezők jogaira sérelmes csödeljárás csak is az uzsorásoknak kedvező, demoralizálja a nemzetet és vagyonát mind az uzsorások kezére játssza.

Az osztrák kormányknak meggyűlt a baja az elégtelennel, a bécsi czipész-zavargásokkal, melyek már általános szocialista jellegű kezdetek öltöni katonai erővel szerencsésen elfojtották, most meg ott a nyomdai szedők és munkások legnagyobb része munkaszünetel, míg követeléseik nem teljesülnek. — Spalatóban Conrad báró ker. kapitány ellen gyilkossági merénylet lett elkövetve, orozva revolverrel lött reá valaki, a golyó csak a kabátba furdódott. — Vasárnap este az uj (szlav) polgármester tiszteletére rendezett bankett után az olaszok nagy zavargásokat támasztottak, több jelentékeny megebesülés történt.

A képviselőház november 15-én újra megkezdé üléseit. — Az elnöki bejelentések és előterjesztések után napirenden volt a köztisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat, melyet Dárdai Sándor előadó elfogadásra ajánlott és Szederkényi Nándor ellenzett, ezután Tisza Kálmán miniszterelnök szólt a kérdéshez. — Az ülés végén Mezei Ernő szemita szagu interpellációt intézett a tiszaszéllari bűntügyben az igazságtügyi miniszterhez. — A deleg. czíók ülései befejezéshez közelednek. — Marosvásárhelyt az elhalt kormánypartí Knöpfel Vilmos helyébe Györfi Pető függetlenségi párti képviselőnek lett megválasztva. — Aradon ellenben a választás nagy vérgesséssel volt összekötve és katonai beavatkozással a kormánypart győzött.

Pestmegye november 15-ki közgyűlése Beniczky Lajos indítványára egyhangulag és öszinte honfűi lelkesedéssel elhatározta feliratot intézni nagy hazápkifáéhoz Kossuth Lajoshoz üdvözléti nyolcz van éves életkorának születési évfordulójára.

Külföldi szemle.

Az angol ellenzék arra készül, hogy a kormányt megtámadja az egyiptomi ügyben politikája miatt, mely ugylátszik nagyon ingatag alapu, minél fogva egy

lépéssel sem visz a megoldás felé. — Franciaországgal a viszony az egyiptomi tervezett ujítások és a francia befolyás kevesbitésének czélzatai miatt igen meghidegült. — A francia képviselőház a költségvetéssel foglalkozik. Roche radikális képviselő indítványát a főpapok és lelkészek fizetésének leszállítása, részben töröse eránt 244 szóval 240 ellen elvetették. — Milán szeb király igyekezete a pártok fuziójából egy új kormányt alakítani, nem vezetett eredményre, most megint a radikális pártnak vannak némi kilátásai a kormányra. — Oroszországból félhivatalosan megczafolják a lökiviteli tilalom bíré. — A német császár mint porosz király személyesen nyitotta meg a porosz országgyűlés új ülészakát s az osztályadó négy alsó fokának eltörlését jelezte beszédében. — Az angol-indiai kormány elhatározta a vasutat Quéttah-ig (Beludisztán) meghosszabítani, a hová 5000 főnyi figyelő hadtestet rendeltek, hogy a növekvő orosz befolyást Afganisztánban ellenőrizzék. — Az orosz rendőrség végre azt is felfedezte, miután egy áruló tudtára adta, hogy a nihilisták a gacsina-sz.-pétvári táviró huzalt lakásukba bevezették!

Megyei közgyűlés.

Baranyamegye köztörvényhatósága f. hó 13-án (hétfőn) évnegyvenes rendes közgyűlést tartott.

Perczel Miklós főispán megnyitván a gyűlést üdvözölte a szép számmal megjelent bizottsági tagokat, azután megemlékezve a volt derék honvédelmi miniszter Szende Béla és hazánk legnagyobb költőjének Arany János haláláról, részvétének adott kifejezést és indítványozta, hogy a közgyűlés részéről is fejeztessék ki a részvét jegyzőkönyvet. Az indítvány egyhangulag elfogadtott.

Következett a napirend. Alispáni jelentés az évnegyedről. Az aratás középszerű, egyéb vetemények termése inkább mondható silánynak, mint középszerűnek. Bortermésünk szintén igen silány. A gazdasági viszonyok alantalan állapotát a határtalan esős időjárás okozta. Tízaset 26 fordult elő; 10 gyújtogatás következménye, 4 vágyszakadásból származott, 1 villámcsapás eredménye, 11 ismeretlen okból támadt. A tüzesetekből származott kár: 37000 frtra rug, melyből 29300 frt volt biztosítva. A közbiztonság türhető, egy eset leszámításával, nagyobb mértékben nem zavartatott meg. Az egy eset Erdőf-pusztán történt, hol is az uradalom pénztárát rabolták meg és a kasznárt halálosan megvagdosták. A tettesek mindeidig ismeretlenek, noha a nyomozás azonnal a legnagyobb erélyvel ejtetett meg. A közegészség elég jó. Járvány csak szórványosan és igen kis mértékben mutatkozott. A halálozás elég csekélyek. Az állatok egészségi állapota kielégítő. A lovak közt itt-ott kis mértékben ruh mutatkozott, a szarvasmarhák közt lépfene. — A házi pénztár megvizsgálatván, a legjobb

rendben találtott. Az alispáni jelentés megemlékezik továbbá, mint rendkívüli szerencsétlenségről: az észeki katasztrófáról. Tudomásulhozatik, miszerint az ügy vizsgálátára a pécsi kir. törvényszék mondatott ki illetékesnek. Egyéb elemi csapáskép megemlítettik a sok esőzések következménye: a Dráva árada, a Kis-sz.-Mártonnál történt töltés átszakadása, ugy a legközelebbi napokban történt hasonló eset Kis-Dárdán és Laskafalvánál. Mint nevezetesen közgazgatási ténykedés, megemlítettik, miszerint a dárdai szolgabírósg által korlátoztott a Dráván Eszéknel átvezető állami közlekedési hidon való átkelés, minthogy a hid oly rozzant állapotban van, hogy felni lehet egy újabb katasztrófa bekövetkezéséért.

Az igazoló választmány megalakítása következtét az 1883-ik évre. A választmány kinevezés alá eső tagjai maradtak az előbbie, a választottak is meghagytak a régiéket, Baan Józset kivételével, aki helyett Nagy Jenő választottott egyhangulag.

A közigazgatási bizottság választott és kilépő tagjai helyett bárczás szavazás utján megválasztottak: Szily László, Nádosy Kálmán, Feszti Károly, ifj. Jeszenszky Ferencz, Kardos Kálmán.

Olvastottak a legtöbb adott fizető bizottsági tagok névsóra az 1883-ik évre.

Olvastott ifj. Ráday Gedeon gróf uj honvédelmi miniszter leirata tárcza vezetésének átvételéről, valamint Szechenyi Pál gróf földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter leirata magas hivatalának betöltéséről, azon kijelentéssel, hogy a megye ténykedéseik- és intézkedéseikben készséggel támogassa őket. Tudomásul vétetett.

Következett az alispáni jelentése, melyszerint Antal Pál síklói szolgabíró fejelemi ügyében, az alsófoku fejelemi hatóságok határozatai helybenhagytak. Érdekesnek tartjuk, a miniszterium ezen végzéséből kiemelni azon nevezetes passzust, mely oly formán hangzik, hogy megintetik a szolgabíró ur, nehogy máskor is elfogadjon „ingyenes“ napszámokat és „ajándékokat“ mert ez könnyen „balmagyarázatra“ adhat okot, a mi pedig a hivatalos működésre igen zavarólag hat.

A napirend legnevezetesebb tárgyát képezte a küldöttégi jelentés, a székház telken létesítendő börtönhelyiség tárgyában. A jelentés kimerítő módon regisztrálja, miszerint a megyei igazgatás számára levő összes helyiségek oly annyira kicsinyek, csekély számúak és alkalmatlanok, hogy a pontos működést csaknem a lehetetlenségig nehezitik meg. A jelenlegi helyzet tarthatatlan. A megyének építenki kell, mely körülményről fogva az igazságtügyi kormányzat által börtönhelyiség építésére kismelvt és kért terület semmiképp sem engedheti át, hanem, hogy mindkét félről érdekek ki legyenek elégitve, ajánlja a kiküldött bizottság a megyéhez keleti oldalán levő kisebb kert-terület átengedését. — Syily László bizottsági tag pártolással járul a bizottság javaslatához és elfogadja azon hozzátevéssel, hogy átengedi a megye

TÁRCSA.

Műfordítások.

A koldus asszony temetése.

(Lena u.)
 Silány gyászba öltözöttén
 Viszik koporsóját,
 Nem mutatja temetésén
 Sirva, senki búját.

Ugy sietnek a tetemmel
 Ki a temetőbe.
 Nyugodj békén! legyen könnyű
 Koporsódnak földje.

Nem követnek jó barátok
 Sirva, bánakodva,
 Barátod csak a nyomor volt,
 Szemed is az zárta.

Nem adtak mást koporsódrá
 Kopott szemfödőnél,
 Még csak halvány mécs sem pislog
 Krisztus keresztjénél.

Az emberek maró gunyját
 Legalább nem érzed,
 Nyomor helyett a csendesség
 Lesz az osztályrészed.
 Egykoron hejh, virágoztál,
 Ünnepeket érte,
 Hogyha tánczra kerékedett
 A falunak népe . . .

Nem követik koporsódat
 Kikkel mulatgattál? . . .
 Elfelejték azt az időt —
 Mikor még szép voltál! . . .

Mirza Shaffy.

(Bodenstedt.)
 I.
 Polyton érzem arcom körül
 Égő lehelleted,
 Akármorre téved szemem
 Találkozik veled.

Eszméimnek oceánján
 Letűnsz, ha jó az est,
 Hogy mint nap szebben felmerülj
 Hajnal pirja ha fest.

II.
 Nem tudom, hogy sirjak-e, vagy
 Nevessek az emberen,
 Ki bár beszél, ésszerűen,
 Gondolkodni képtelen?!

Mégis mily bölcs a természet,
 Együgyűnek serge nagy;
 Innét van az, hogy ha bölcs jó:
 Bölcsessége nyomot hagy.

Heine.

Éjjelenként, álmaimban
 Szép királylány jelen meg
 Szederjes, kék ajkával
 Csékkal halmoz engemet.

Szép lélek az, mely könnyen kap sebet
 S a fájdalomnak ontja könnyeit.
 „Nem vágyom én koronára,
 Nem kell nekem pompa, fény,

Hiu kincsek megvetésem,
 Csak te kellesz drága lény!”

„Nem lehetek a tiéd,“ szölt
 „Éjjelkor van életem;
 Sirból hozzád azért járok,
 Mert szeretlek végtelen.”
 Jovanovich Pál.

Világbanat és pesszimizmus.

Mióta Jób kínos vonaglások közt az Istonnal vetekedett, mióta Salamon a hiúságok hiúságáról elmélkedett, mióta egy görög tragédia-költő azt írta, hogy legjobb nem születni, és a mióta a monda ókori hajósai hallották ama kétségbeesett jaja-tást: meghalt a nagy Pán! —; a mióta Jézus és Szákjama uni hirdették az ember gyengeségét és a világi örömeik hiába-valóságát: le egészen napjainkig, Schopenhauer buddhaisztikus etikájáig, Byron erkölcsi csömöréig, Turgenyev fatalizmusáig, mindenha voltak lelkek, a kik a világtól számon kérték szenvedéseiket, a kik az érező szívet szerencsétlenségnek mondták, a kik, mint az emberi szem a napba, nem bírtak nézni lelkük fényes álom-világába a nélkül, hogy ne könnyezzenek. A mi a társadalomban disharmonia, mi látszólag ellenkezik a világrend-bölcsességével, az mind fájt nekik, mert:

Szép lélek az, mely könnyen kap sebet
 S a fájdalomnak ontja könnyeit.

Ez az elégedetlenség a világ renddel vagy önmagunkkal oly régi, mint maga

az emberi gondolat. Általános neve: világbánat, s szülője a: csalódás.

Családunk, barátunkban, szeretőnkben, a világról alkotott fogalmunkban, az emberek megítélésében, reményeinkben és vágyainkban, földi gyönyörök tartamában s ez a csalódás okozza azt a fájdalmat, mely, a szerént, a mily erővel hat reánk, egy vagy több ember az egész társadalom, vagy éppen az egész világ rend ellen fordul.

Minden világbánat tehát, a boldogság elvesztése vagy általában hiánya miatti fájdalom. A világbánatos szivben élénken él a képzelet mind annak, a mi jó, a mi szép, és a mi boldogít, csakhogy, mint Tantalus gyümölcsei, elérhetetlen vágyak alakjában. Szeretné, hogy az emberek mind jók és boldogok legyenek: óhajta, hogy az erényt mindenki tisztelje; kívánja: hogy a világ az érdemet, mindig kellően megjutalmazza, a bűnt meggyalázza, hogy a jámbor ne éhezzen, s a gazember ne járjon hintóban; de mindezt az ellenkezőt látja s érzi, hogy a miről álmodik, az lehetetlenség, hogy a világrend ellen küzdni, hiába való dolog, hogy az erős zsarnok letiporja a gyöngye vértant, hogy az emberek erkölcsi élete sem egyéb mint harc a létért, az életre való folytonos győzelme a nem életre való fölért, s enek a látása elkiseríti, világbánatosá teszi.

E fájdalom talaja tehát a sziv jósága, kikikeltője pedig a világ képzelt vagy valóban tapasztalt rosszsága. Ezért a vi-

lágbanat könnyen meginduló, nagyon érzéken, magunkkal évődő, néha rajongó, a világot saját jószágukon keresztül tévesen jónak látó emberek lelki állapota. Költőknél a rendes hangulat, csakhogy ritkán oly erős és intenzív, hogy ezt tege egész világ nézettiké. De ha a társadalom fogyatkozásai, az emberek gyöngeségei elleni zúgolódást e fogyatosások és gyöngeségek miatt érzett kisebb-nagyobb fájdalmat világbánatnak, ha csak egy pillanatra is fellépőnek tartjuk, és kell, hogy annak tartuak, akkor még a dévaj Anakreonban és Berangerben is találunk világbánatot, ha embergonális állapotban is hiszen, a ki mindent tökéletesen a maga rendén talál, az a világot, mint az egészséges ember, testét, nem is érzi. Nincs mondani valója. Nem az optimisták táborából kerülnek az emberiség vezére.

Mégis, a mint Jean Paul a humort a megfordított fennségeket nevezte, a világbánat is bizonyos tekintetben a legnagyobb optimizmus. A csalódott optimizmus reakciója a világ ellen. Mekkora igazságtalanság volt a Karthausirol azt mondani, hogy írja pessimista! Hát van-e a magyar irodalomban nagyobb optimista Eötvösé!

Egyáltalán a pessimizmus soha sem él a szentimentalizmus könnyeivel, s tévedés azt hinni, hogy a világbánatos költők pessimisták. Lenau, Leopárdi, Turgenyev a méla Arany, a harsogó Vörösmarty bizony nem azok. És Schiller, e

a keletre eső kertterületet bőrtörnépítkezéssel a kincstárnak, — tulajdonjogának fenntartása mellett, egyidejűleg az eddig használatban lévő, a megye tulajdonát képező börtönhelyiségek területével együtt minden kártérítés nélkül visszaadta a megye további korlátlan rendelkezésére. A küldöttség javaslata, Szily László biz. tag hozzátevésével egyhangúlag elfogadtatták; egyuttal a küldöttség lön választva és megbízva, hogy tegyen egy javaslatot a székház akéti kibővítése iránt, hogy a közigazgatási közegek elhelyezésére és azok működésére elég nagy és elég alkalmassá válják.

Következett az állandó választmány jelentése és előterjesztése több tárgyban. Mint legnevezetesebb előterjesztést megemlítenünk tartjuk azt, amely az 1883. évből építendő és fentartandó utakról szól. A siklósi-trinitási utak az 1883-ik évi utáhalozatra való felvétele megtagadtott. A szásvár-hírdő-ut, valamint a Dunaszekes-től, a hajóállomáshoz vezető út fülvétele iránt beadott kérelemnek hely adott.

Következett egy egész legió jelentése — 58 község számadása tárgyában.

Az állandó választmányi jelentése után, Simonfay János biz. tag interpellációt intéz az alispánhoz, de mivel ez betegsége miatt jelen nem volt, — a főjegyzőhöz. Kérde Simonfay: van-e szabályrendelete a megyének arra nézve, hogy a vásárok alkalmával, minő összeg szedhető a ló- és marhalvelevek után és ha van, ki ellenőrizi ezeket? Bartosságh Imre megyei főjegyző azt válaszolja, hogy igenis van szabályrendelet, melyet a szolgabírók vagy azok kiküldöttjei ellenőriznek, mint a vásári bizottságok elnökei. Simonfay erre megjegyzi, hogy az interpellációt azért tette, minthogy számos visszaélési, zavarósi eset van tudomásán. Erre a főjegyző azt válaszolta, hogy a sértett félnek mindig módjában áll panasza menni. Erre egy kis személyeskedés támadt, mely azonban a főispán közbeszólására csakhamar véget ért.

Végül az árvaszek javaslata folytán a járásonkénti tisztelbéli ügyezések rendezése elvben elfogadtattak, egyuttal ezen ügyezések részére szükségelendő részletes utasítások kidolgozásával megbízott az árvaszek. A még hiányzó tisztelbéli ügyezések száma kiegészítettett: a siklósi járásban: Szivér István, — a pécsvárad járásban: Driesz Lajos, — a mohácsi járásban: Vargha Alajos, — a szentlőrinczi járásban: Feld István, — a sádsi járásban: Fischer Ferenc ügyvédekkel. A gyűlés 4 órai egytűltét után — délutáni 2 óráig oszlott szét.

A hetedik nap.

Írtuk már, hogy városunk nagyobb kereskedői közt üdvös mozgalom indult meg a hetedik nap, a vasárnap megszentséltelése iránt, azonban a szép, jó és nemes külső mozgalom hájtörést szenvedett a kisebb kereskedők kapzsiságán, kik minden pillanatot fel akarnak használni a pusztán anyagi élet javára; a hit náluk, úgy látszik csak frázisként ismeretes, nem pedig mint a földi élet alap-tétele. S miután a kisebb kereskedők nem zártk vasárnap boltot, kénytelenek voltak nagyobb kereskedőink is boltjaikat nyitva tartani, nehogy árufoyalmuk tekintetében tetemes csorbat szenvedjenek.

Szanakoznunk kellett az emberi gyarlóságon.

Most örömmel írhatjuk, hogy ismét lábra kapott a már elbukott mozgalom; néhány akarát és tetterős nagykereskedő állt az ügy élére, — kik minden erejükkel oda fognak hatni, hogy a hetedik nap, a vasárnap legyen az Isten napja.

Régi hagyomány, öröklött szokás a hetedik napi munkaszünet.

„sittlich rein ideal költő“ tragédiákat látott az életben és a történelemben pedig örök álom rózsáit öntözte könnyeivel.

De maradjunk Vörösmartyánnál a magyar költőnél. Bizony nem egyszer vonaglik a fájdalomtól. A gondolatok a kövnytarban a „Vénczöny“ velőket rázó jajtágata, de végükön ott áll:

„Köszönjük élet, áldomásidat.
Egy jó mulatság férfi munka volt;
meg: „Lesz még egyszer ünnepe a világnak!“ — Halljuk továbbá, hogy: „Nincs veszte semmi sors alatt, ki nem cüggedett.“ és „Az ember tragédiája“ sötét lelkünkbe vallott költője is biztatóság, engesztelőleg végzi:

„Mondottam ember, küzdj és bizva bízzál!“

Ez mind nem pessimizmus, jelentése egyáltalán ép oly ritka a költészetben, mint a világbán teljes hiánya. Mert megjegyzendő, hogy a pessimizmus nem fájt. A pessimista hiábavalónak, rosznak látja a világot, mert gyakran maga is az. Nem hisz a jóban, tehát nem is csalódik, nem lelkesedik, tehát nem is keveredik harozba a szívalmokkal, nincsenek eszményei, tehát nem is bánthatja ha látja, mily köznapi a világ. Szemeiben az egész világ komisz, miért alternál tehát, ha azt látja, hogy valaki komiszgát követ el! Nem is hajgat a pessimizmus, hanem az erkölcsi világnézet nyavalyát hidegen, vagy épenséggel a feltaláló belső örömevel constátálja, mint az orvos a betegséget. Akárki mit mond, Shakespeare nem

A vallásalapítók rendelték el a sz. Isteni tekintélyre hivatkozva vele. Krisztus a vasárnapot, Mózes a szombatot, Mohamed a pénteket jelölte meg hetedik nap gyanánt. „Hat napig alkotás az Ur világát s a hetediket megszünt teremteni, megáldván s megszentelvé a napot“ — mondja az irás.

A vallási törvény nemcsak az égi boldogságot, de a földi jólétet is igyekszik biztosítani. A szent könyvekben a jó mindig egyesül a haszonnal, az eszmény a praktikussal, az inspiráció a tapasztalással, a hogy íróban a proféta a tudással s a bölcs a politikussal.

Éppen ezért volt a vallásoknak a templom szentélykiszöbén kívül is döntő hatásuk az emberek térsére, maganéletére, közérkölcésére és társadalmára.

A vasárnapi munkaszünet is így lett istenes cselekedetből társadalmi szokássá.

Jól esett a lelkeknek, hogy a hetedik napon letehetik a születésből holtig érvényes munka-feladat terhét s egy napra fegyverszünetet köthetnek az anyagi érdekharcbán, melyet életünk során mindenki kénytelen végig küzdeni — mindenki ellen.

Egy napig békét hagytak az ellentétek egymásnak, felvede lett minden birvagy, a lélek eszményi világának élhette, Isten tisztelével, dicőtésével.

A munka csak mint erkölcsi cél nemesis — mint csak az önzés eszköze: leajlasi!

Eljünk Isten kedvére: — szenteljünk meg a hetedik napot — a vasárnapot!

V. F.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek:

1. Maximovits Lázó ügy és mint Maximovits Zária végrendeleti örököse — Müller Ferenc és Mihályovits Pero ellen tulajdon iránt.
2. Pech Adámné szül. Marhauser Katalin — Pech István ellen ingatlan birtokba bocsajtása iránt.

Előadandó büntető ügyek:

November 20-án.
5731/b. 882 Rozman István ellen súlyos testi sértés miatt. — 6239/b. 882 Földvári Illés ellen orgazdaság miatt.

November 22-én.
5556/b. 882 Bosnyák Máté és társai ellen halált okozó testi sértés miatt. — 5577/b. 882 Galló Pál és társai ellen lopás miatt.

November 24-én.
5848/b. 882 Öreg és ifjú Mészáros Ferenc ellen halált okozó testi sértés miatt.
November 25-én.
6514/b. 882 Nagy Julianna ellen gyújtás miatt.

Különfélék.

— A „Baranyamegyei tantestület“ f. hó 18-án (szombat) a megyeház nagytérképben tartja évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Tiszújítás. 3. „Az embertan tanítása a népiskolákban.“ Előadja Vizer Endre. 4. A kézimunka mikénti tanítása céljából kiküldött bizottság jelentése. 5. Az orsz. tantestületi közgyűlésre küldendő képviselő megválasztása. 6. Indítványok.

— *Műszaki szemle.* A budapesti vasút mütan-rendőri bejárása 10-, 11- és 12-én tartott meg. A kiindulás Budapestről történt. Vörös László közm. és közl. miniszteri titkár vezetése alatt, a közmunka- és közlekedési minisztérium részéről Szumrák Pál, vasúti felügyelő és műszaki tanácsos, a m. kir. vasúti felügyelőség részéről Kövy Antal felügyelő és Szalay titkár a távirada-osztály részéről voltak kiküldve. Baranyamegye részéről jelen voltak: Németh Ignác, az alispánt helyettesítő főjegyző elnöke alatt Szily László,

annyira pessimista Hamletben, Schiller a Haramiákban, mint Beaumarchais Figaró házasságában.

Ez francia vídamsággal, mosolygva hirdeti: „A világ huzont, ha boldogulni akarsz, muld felül a huncutságban, és Figarót eszményképül állítja fel, a kit minden okos embernek utánozni kellene.

Shakespeareban érdekes példát látok a pessimizmus és világbánat közti különbség kimutatására. Athens Timonban maga Timon világbánato, de optimista, a ki csak azért keresedett el a világ ellen, mert az embereket sokkal jobbakként tartotta, mint a minők valóságban. A pemptus a cinikus filozof ellenben pessimista; de a mellett jól érzi magát, nincsenek álmatlan éjszakai, „Keble óriása“ nem zavarja. Meggyőződése, hogy a világ egy polturát sem ér, és e szerint él. Nem hederít az emberekre, de nem is vár, nem is kér tőlük semmit. Így aztán sohasem jönnek konfliktusba egymással.

Hogy ki jár közelebb az igazsághoz, Timon-e vagy Apertus? Egyik se? Valahol a két között keressétek az igazat. De azért bizonyos, hogy minden csalódás, minden fájdalom egy léppéllel közelebb hoz az igazsághoz. A könnyek lemosás a világ arczáról azt, a mi rajta hamis, a festéket: azért kiált fel Senau: „Oh Schmetz, wie bist du Wahr!“

Reviczky Gyula.

Nádossy Kálmán megyei biz. tagok, Blum Gyula a m. kir. állampártviszéti hivatal főnöke, Radocsa Ándor és Trixler Károly szolgabírák. A vállalat részéről jelen volt Herz Gyula építési és Thaly Emil forgalmi igazgató, Ritter Erigyes és Grotter főfelügyelők, Sántay Sándor főmérnök, Kaufmann Sándor osztálymérnök és Simonovits igazgatószék titkár. Minthogy az újonnan épült vaspálya a forgalmi igényeknek megfelelően találtott, a bizottság elnöke a kormány nevében a megnyitási engedélyt megadta.

— *Az új vasut megnyitása.* A budapest-pécsi vasut 15 én (szerdán) adatott a forgalomnak. Az indulás a m. kir. állampártviszéti budapesti személy-pályaudvarból 8 órák reggel történt. Erkezés Dombóvárra 2 óra 6 perczkor. Itt villás regeli. Indulás 3 óra 6 perczkor délután. Erkezés Pécsre, — 5 óra 43 perczkor. Innét indulás 6 órák. Erkezés Mohácsra 8 óra 17 perczkor este. Indulás hajón Budapestre 6 óra 30 perczkor este. — Az új vasutat városunk közönsége a leghidegebb közönynyel fogadta megérkezésekor, nem pedig úgy, mint azt a fővárosi lapok írják. A mily esztelen beér a fellobogozott vonat a perronra, épp oly esztelen állt tova.

— *Táncvizsgálat. A helybeli jogakadémia* polgársága e hó 11-én tartotta meg szokásos táncvizsgálatát a „Hattyu“ termében. A táncvizsgálat, mely úgy fényben mint látogatottságra nézve az eddig tartottak jóval felülmúlta, minden tekintetben sikerülte ismét volt mondható. — A szép számu közönség 9 óra felő gyülekezett s 10 órák már teljeen megtöltte az izlésesen söt moudhatni szokatlan csinál díszített terem. A tánczok kedélyesen folyt a s fiatalság hajnali 5 óráig áldozott Terpsychore istenasszonyának. A notabilitások közül ott láttuk: Jelentsik és br. Mecsey erzedeseket, Laky cs. kir. kamarás és őrnagyok és akadémia tanári karát és még számos másokat: a hölgyek közül a tavalyi bálánya: Szily Jeszenszky Ilona urhölyget Boriska leányával, Ferenczy Ilka, Hilscher Ilona, Koszits Riza, Hermann nővérek, Friedl Stefánia, Vogl Irma, Sneckenberger Julesa, Wittenbarth Riza, Platz Mili, Stern Róza, Szépe Paula, Gróf Ilona, Freytag Ruzsi, Linszky Tóni, Welt-rubszky, Galovits nővéreket és sok-sok szebbnél-sebbeh hölgyet, kiket a tánczmulatság mindent magával ragadó hevében nem volt alkalmunk feljegyezni. Ami az anyagi hasznot illeti, értesülésünk szerint, ez a 200 frtot meghaladja s így a nemes célú segély-egylet tőkéje ismét szép összeggel gyarapodott.

— *Jogász-dalárda.* A jogászság kebelében mozgalom indult meg az iránt, hogy a saját nemes szorakoztatásukra dalárdát alakítsanak. A mozgalom addig fejlődött, mig eredményre jutott. Tegnapi dél-élt tartották meg alakuló gyűlésüket. Mint halljuk ugyancsak az akadémia polgárai között mozgalom indult meg tudományos vitaközösök és értekezések tartására. Üdvözöljük a szép eszmét.

— *Idea fixa. Nem régeiben említettük már,* hogy van városunkban egy „aszszonyosság“ a ki azt hieszteli, hogy a szentlélek beárnyékolta és egy kis Jézus fog szülni. A szerencsétlen nőt processzió számra látogatják és nem csak a budai és szigetii külvárosból, hanem a belváros intelligens osztályából is, sőt vannak a kik valóságban tartják a rögeszmében sínlődő „aszszonyosság“ csudadolgokban kifogyhatlan beszédét. A rendőrség fülébe is eljuttott a dolog, utóbb pedig a papság is felhívta a botránnyos ügyre figyelmét, mire szerdán dr. Czirer Elek városi kerületi orvos, Kovács biztos kíséretében megjelent az elmebeteg lakásán és megvizsgálta. A szobájában egy oltár van, melyen éjjelnappal gyertyák égnek, ez előtt imádkozik szüntelenül. A megtartott orvosi szemle után konstatatott, hogy a nő csendes örültségben szenved, azonkívül való, hogy anyának érzi magát. Értesülésünk szerint a szülés után ápolás végett fel fog az orsz. telyoldába szállíttatni.

— *Ne neked Pécs! „A. B. P. H.“* — „Budapest — Pécs“ czim alatt ir az új vasutról s egyuttal megemlékezik városunkról is röviden jellemzően. Többek között azt mondja, hogy: „A város, sajnos — még n e m e t . . . . .“ Köszönjük alásan!

— *A Maas-féle siklósi-utcai kertben* feltalált phloxera-infekciónak teljes kiirtása szénkénggel és a tőkék s gyökerek elégetésével kormányilag elhatározatván, miután a szükségesek szerek és személyzet megérkezése már jelezve lett, valószínűleg ma fog foganatba vétetni. — A kormány által küldött phloxera-biztos az inficiált kertet szomszéd és közellevő kerteset is tüzetesen megvizsgálta, azokban még sem akadt nyomára a veszedelmes főregnek. — A jövő nyári idényben igen szigorú részletezéssel kell majd a pécsi szőlőket megvizsgáláni.

— *Furcsa gazember. Van a mi rendőrségünknek egy „speciálitása“,* — a napokban szerezte. Ez a speciálitás egy furfangos gazember, a kinek a mestersége abból áll, hogy vásárról-vásárra jár és ha valakinél tömött erszényt ér, leül mellé a „Laczkonyhában“ aztán alatt port hint a borába. Természetesen az embert elnyomja az álom, mire az impozitor hozzáfog a zsebéhez. No de addig jár a korszó a kutra, mig el nem török; a gazficzkót is utólérte végre a

büntetés keze, miniszterileg is köröztette már az „országos hírt“, végre városunkban hurorka került. Befogatása után nagy betegnek tetette magát, azon gondolatban, hogy majd kórhaba viszik és majd onnét könnyű szerével megugrik; de biz nagyon csalakozott, mert kórhaba vitték ugyan, hanem a kapitányság rendőri őrzetet küldött mellé. Többekkel szembesítették, ráismertek, rávallottak, mindazonáltal konokul tagad.

— *A gazdaközönség figyelmébe.* A nagy vízradadások következtében támadt súlyos károsodások arra készítettek a tilroliakat, miszerint elhatározták, hogy szarvasmarha-állományukat egy harmad részben áruba bocsájtják. E mindenesetre rendkívül körülmény alkalmat szolgált a gazdaközönségünknek arra, hogy a lehető legutányosabb áron juttasson a legkittünőbb fajú teheneikhez. Ugy hisszük, felesleges bővebben ismertetni a tiliroli tehene, hisz világszerte ismeretesek bő tejelő-képességek, zsiros tejük- és könnyű husosodásukról. A baranyamegyei gazdasági egyesület derék alelnöke Nádossy Kálmán, ki mindenkor megragadta az alkalmat, hogy közgazdaságunk ügyén leuditsen, ezuttal is felajánlja közvetítő készségét a hies tehénfajból történendő beszerzésekre nézve. A venni kívánók forduljanak le-veléleg Nádossy Kálmánhoz Szentlőrinczre. Mi részünkről csak elismeréssel lehetünk Nádossy iránt s nem győzzük eléggé ajánlani a gazdaközönség figyelmébe a kínáló közalom felhasználását.

— *Templomi zene. Vasárnap* öfelésé a koronás királyné nevenapja alkalmából a lyeuzemi templomban a dél-éltti isteni tisztelben énekeltetni fog Seyler (C dur) miséje; graduale (alt-solo) Horáctól és offertorium (tercet sopran, tenor, bass) Rotterdtől.

— *A budai szinkörért szintársulatunk* igazgatója Bogóy Alajos és Kracsányi Ignácz folyamodott, — ugyanaz a két szinagazgató, a ki tavaly is pályázott. A fővárosi szakiskolai bizottság azt indítványozta, hogy a két ajánlat feletti véleményadására, a magyar színész-egyesület központi igazgatótanácsa kéréssek fel.

— *Tolvaj-kisérlet. Szintársulatunk* csaknem nagy „malheur“ érte a héten, — a sugót el akarták lopni. Éjjeli 3 óra lehetett, midőn a sugó lakárára (apácza-utca) behatolt valami gézengúz tolvaj s a szobában elkezdett tapogatni; amint az ágyban fekvő sugónét megértintette, ez felrezzent álmából és nagy lármát csapott, mire törtetve menekült el a vakmerő tolvaj.

— *A rendőrség figyelmébe.* Örvendetes körülmény mindenesetre, hogy városunk nagyban épül, alig van utca, melyben nem építkeznének, csakhogy aztán van az építkezésnek egy árnyoldala is, az t. i. hogy a tégl-, cserép-darabok, homok stb. törmelék az utcára, a járdára hordatik s ott is marad jó hosszan Isten nevében. Ad vocem! Az Árpád-utca taloságos személtérakó hely, mely a kecs mosárt képezett. Ilyen az Árpád-utca! Oh Árpád, Árpád, — ha látnád ez utcát! . . . .

— *Országos vásár. Holnap* kezdődik városunkban a szig. külvárosi vásártéren a katalini országos vásár. Előre jelezhetjük, hogy a sértés-forgalom igen nagy lesz.

— *„Blondin.“* A napokban egy költéztáncos mutogatta magát és „mesterégt“ városunkban Blondin név alatt. Felvette a híres költéztáncos nevét, a ki ezeltől mintegy 5 évvel a Niagara zuhatagban lelta halálát egy szerencsétlen fogadással, — noha talán még csak nem is látta az „igazi“ Blondint. Egyebekben is „szélmámoskodott“ a mi „Blondin“ ünk. A plakáton 12 mutatványt hirdetett s csak 3-4-el állt elő. Többek közt azt is hirdette, hogy: „Blondint 80 éves nagygyanja viszi a kötélen végig. Még eddig sehol nem látott előadás.“ — Mi se láttuk, úgy látszik még eddig sehol sem produkálta. Lehet, hogy a nagygyanja még nincs 80 éves, majd ha 80 éves lesz, akkor viszi végig a kötélen.

— *Tüz. Siklóson f. hó 10-én* reggel György J. istállójában tűz ütött ki, mely csakhamar az egész épület tetejét — mely félig szalmával volt fedve elboritá és a cserpecs lakrészel együtt elhamvasztotta daczára annak, hogy gyors segély érkezett. Mint általan beszélük, a tűz gondatlanságból származott, a menyinyben a kocsis az égő lámpát az istállóban hagyta, melyet hihetőleg a lovak vertek le. A csendes nedves idő lehetővé tette, hogy a melléképületeket megmenthették. Az épület biztosítva volt.

— *Hangverseny. A vesekereszt-egylet* siklósi főiskolájának választmányja elhatározta, hogy péntéztára javára hangverseny rendez. A kiküldött szűkebb körű bizottság már is működik és mint tudjuk, a legnagyobb hűvel toborozza a résztvevőket. Lesz zongorálás, fuvalás, dal, szavallat és végül — tánc. A működők legnagyobb része hölgy leend, a miért az ereklődés általában a kritika pedig már előre is elveszti életét. Csak aztán az a nagy tűz szalmából ne legyen! — *Divat. Siklóson némelek* nem akarnak viszaradnani és a nagyvárosok emélygős czimkórsgát is utánozzák. Így

többben asszonyaink közül nagyságot látják magukat és azután rosz néven veszik, ha mosogató szolgálójukat „kiszaszonyozzák“ a kocsis „urfiak.“ Jó lesz bizony ez izlételességgel felhagyni, mely csak elidegenít egymástól és az amegy is zilált társas kis-városi életet megfosztja kedves kedélyességétől.

— *Merénylet a szultán ellen.* Mídön a szultán Yildiz-Kioszkból e napokban a mecsetbe ment, a palota folyosóin egy testő (Müzri Hafuz, arab) a szultánra emelte lándzsáját. Izzet hej szárnysegéd felfogta a lándzsát. Hafuz azt állítja, hogy ő csak ügyetlenül tisztelegt. Minthogy azonban az esetet megelőzőleg gyanus nyilatkozatokat tett, letartóztaták. Az ügy is félénk szultánra az eset élénk benyomást gyakorolt.

— *Bomba-gyártó fedeztek fel* szombaton este Horváth András kispesti lakos házában. E napon este 7 órák az újpesti csendbiztos utasítás folytán megjelenvén Horváth András házában, motaszéd tartott, mely alkalommal egy golyóval töltött, kézzel vethető bomba elkészülve és 9 drb kisebb-nagyobb bomba, gépészek és egyéb robbanó anyagok gyártásához való anyagok találtattak és őrzet alá vétettek. A kisebb bombák lapos formában igen alkalmasak zsebben elhelyezésére és utcazi használatra. A kihallgatások kitűnt, hogy ő ezeket hadi czélakra szánta, annak idejében bemutatta Thaisz főkapitánynak s a hadügyminiszternek is.

— *Csongrádról írják, hogy ott* a Tiszából egy fejtelen női holttestet fogtak ki, mely orvosi vélemény szerint már több hónapos s hosszabb idő óta kellett feküdnem ottolt mézben. Általános volt a hiedelem, hogy a kihalászott holttest nem a rég keresett Solymosi Eszteré, hanem a zsidók akarják újabb hullacsepészéssel megakadályozni a most már teljesen bevégzett vizsgálatot, melyet eddig magok sürgettek. — A holttest e hó 7-én Csongrád északi részén a városotl mintegy két kilométer távolságra a Tisza folyóban kezdődött, ugynevezett Széchenyi sziget bozotos füzfélék között találtattott; az elő orvosi vélemény szerint huzamosb idő óta ottolt méz között lehetett elrejtve, mert annak felső bőre feketés színű, kérges és a test aszott. A derekán fekete szörkendő, lábain férfi csizmak láthatók; valószínű, hogy a kendő a hulla derekára, valamint a csizmak is csak akkor húztattak fel a lábakra, midőn a mézben elhelyeztetett, mert ugy a kendő, valamint csizmak tiszták és jó állapotban vannak. A csizmak szára és a lábszár közötti üreg hamuval van kitömve. A nagy garral teljesített rendes boncolás (egy budapesti egyetemi tanár és a törvényszéki orvos által) azonban azt állapította meg, hogy a hulla nem fektűt mézben, hogy a halál oka valószínűleg vízbefulladás, hogy a hulla fél évig de 1½ évig is már vízben lehetett, hogy a fej és két kar magától elválhatott a törzestől és hogy a méhben egy négyholnaps magzat részei találtattak s hogy ennélfogva ezen hulla a tiszta-eszlári ügygel nincsen összefüggésben.

— *Vérvengés történt szerdán dél-*éltt Gyarmatán (Temes megye.) Gyertyánffy Béla bírósági végrehajtó ugyani Jovda Ignác és Jovda Mihály ottani szociálistá lakosok ellen lakaskiürítést akart foganatosítani hetvenöt forint lakbéradósági márt, mi bíróság rendeltett el. Azonban értesülvén, hogy a végrehajtsát zsendedők fanatikuskok, kiket eddig adóhatalék miatt sem mertek soha equálni, hat embert vett maga mellé, kik között ott volt Rozár bíró és Ebner eskűdt is. Midőn Gyertyánffy a bírói eljárás foganatosítását teljesíteni akarta és megjelene cselőjat előadta, az egyik Jovda két rántva, ezt kiáltá: „Menjtek ki! mert . . .“ Gyertyánffy erre meghagyta neki a kés letételét, mire az engedelmeskedett; a végrehajtó azon kijelentésére azonban, hogy ő itt a törvény nevében jár el, azt válaszolták, hogy ők csak a maguk törvényeit ismerik el és azok szerint járnak el. — Gyertyánffy erre ujoлаг kijelentette, hogy ő kénytelen végrehajtani a törvény rendeltét és a szobában levő holmi felírásához fogott. Egyszerre elkijáltja magát Rozár bíró, hogy: Jaj megszurtak! Gyertyánffy erre körültekint, keresve a felperesi ügyvéd képviselőjét, Reiter ügyvédjelöltet, de már nem látja a szobában. Erre ő is menekül és kalap nélkül, gyalog futott Temesvárra. Mikor Gyertyánffy távozott, az eskűdtre rontottak és annak torkát el-metszették. Iszonyu vérvengés keletkezett. A szobában levők, a bírósági tanuk és becsüölők védtek magukat, de hiába. Két ember meghalt, hat súlyosan, s egy könnyen sebesült meg. Rác alispán a szolgabírót csendörökkkel kiküldötté a helyszínére, Mally törvényszéki elnök pedig a vizsgálobíró. A két tettes, kiket már a Gyarmatán állomászó huszások elfogtak, több év előtt bevándorolt morvaországúak. Bede kir. ügyész által délután hallgatták ki; Breuer megyei főorvos a járási orvossal kiment a helyszínére a sebesültek gyógykezelése végett.

— *A részletivel. Gróf Széchenyi* Pál miniszterségének első tényét a részletiv-üztel betitlása képezi. A napokban beható tanácskozáskor folytak ez ügyben a kereskedelmi minisztériumban, ideje is,

hogy a kormány egyszer valahára vessen véget azon piszkos izmelmeknek s visszaéléseknek, melyeket a részlet-üzlettel sokan elkövettek. Milliokra megy évenként a nagy közönség kára, melyet neki ezen szélahonos rablók okoznak, kik eladnak részletre náluk nem létező állam és értékpapírokat, megcsalják a közönséget, csökkentik az állam papjairól a bizalmat, lévén nem egyebek ők, mint bankár firma alá bujt zsebmetszők. A kormány eddig egészen szabad utat engedett ezen csalásnak, midőn egy horvát főpapot egy budapesti bankház 12,000 forinttal megkötöztet, akkor ezen monstre család következtében lett a kormány figyelme ezen vakmerő cinizizmussal tisztó embernyszerűsára.

Cseppkőbarlang Balaton-Füreden. Mult hetekben Balaton-Füreden a Tamáshegy nyugoti oldalán mintegy 120 láb magasságban a köveit cseppkőbarlangra bukkantak. Mintegy 100—120 lépésre hatoltak bele és több elágazást észleltek. A tudományos kutatás rövid idő múlva részletes leírását adhatja e valóban érdekes felfedezésnek, mely bizonyosan a Balaton-egylet iránt is fokozni fogja az érdeklődést.

Ahol nincsen zsidó. A fehértomplomi járás szolgabírja az antiszemita háborgások megállítására céljából kiadott miniszteri rendeletre azon jelentést tette Temes megye alispánjához, hogy járásában egy zsidó sem lakik, s így ott ilyenmő zavargásoktól tartani nem lehet. — Mondják, hogy az országban ez a legboldogabb vidék.

Reklám. Egy párisi kereskedő erősítő szerét hirdeti és dicseri föl: S. aszony, mikor hat hét előtt nőül vettem, oly győnge volt, hogy nem állhatott egyenesen az oltár előtt. Most (miután az én szeremet használta) már képes a tégázó vasat férjének fejéhez vágni anélkül, hogy valaha elviesztésné a célt.

Nyitandó községet s nyugta. A helybeli jogakadémia polgárai által f. hó 11-én rendezett zártkörű táncvizsga alkalmával a következő felkötések voltak be: Székely Ferenc, Nádaszy Kálmán 10—10 ft; Szily Jenőné Ilona 5 nagysága 8 ft; Dr. Pollák János, Szefir István, Rézbányai János, Dr. Lónesár József, Ribay Ferenc 5—5 ft; Dr. Kohárics Károly 1 db. 10 frosos arany: Taray Andor, Siskovics Tamás, Trilixer Károly, X. Y. Z. 4—4 ft; Zsinkó István, Aidinger János, Jesezszy Ferenc, Dr. Schauerk Bódor, Dr. Mendl Lajos, Hirsch igazgató 3—3 ft; Lechner János, Mendik Ágost, Dr. Szorodó József, Dr. Lukács Adolf, Dr. Bors Emil, Dr. Kopsányi Károly, Rédeky Alajos, Lickl István, Németh Ignác, Delimánis J., Marencz N. 2—2 ft; Forray Iván, Szuly János, Bonyhády József, Bonyhády Gyula, Gruber József, Galamb Gyula, Dr. Toldy Béla, Dr. Ludwig Ferenc, Kindl József, Schapringner N., Freytag Kamill, Kacsóvits Antal, Dr. Fürst Győző, Krausz Ignác 1—1 ft. — Midőn ezen felkötéseket nyugtatjuk, nem mulaszt-hatjuk ki mindezen nemeskölt adakozóknak az akadémiai egyetek nevében legfőbb községünknek nyitványt. Minálly Emő pénztárnok, Kasza Sándor ellenőr.

A mai számunkban közölték Kaufmann és Simon Hamburgi bankház hirdetését a t. olvasó közönségnek figyelmébe ajánljuk. Jó alapon szervezett és több jelentékeny összegű fönyereményben részesítő eréleti sorjegyek vételére alkalom nyújtatván, felhívjuk olvasónkát a sorjegyek idejében megszerzésére. Ezen sorolásiállalat mellett mind az illető kormány részére nyújtott kezesség, s mind pedig nevezett háznak jó hírneve szól, mert a nálunk előfordult nyereménynek kifizetésénél legszárdabb pontossággal jár el.

Kiadóhivatalunk által t. hátralelő előfizetők részére, a mai lapunkhoz fizetési felhívás s postautalvány van mellékelve, kérjük a hátralelő megküldését és lapunk további szives támogatását.

Szinészet.

(Nov. 11.—16.)

Az elmúlt hét előadásai közül az „Üdvöské”-ről, „Vereshaju”-ról, és „Donna Juanita”-ról, mint ismétlésekről csak röviden teszünk említést. — Az „Üdvöské” e harmadik előadása is jól sikerült, kivéven, hogy egy feltűnő rendezési hiba, melyről eddig elnézésből nem szóltunk, ezen előadásban is ismétlődött; u. is a második felvonásban a 11. szám egy rövid induló-tétellel végződik, melynek utemei alatt az udvar személyzete tánclepkében vonul ki a színpadról, de ez induló-tétel nem elég hosszú arra, hogy általa az egész személyzet kivonulása kikerülhetne, tehát a rendezőségnek figyelmeztetni kellett volna tehát karmestert arra, hogy e jelenetben ismétltesse a zenekarral az induló-tételt mindaddig, míg az összes személyzet elhagyja a színpadot. A „Vereshaju” előadására az a megjegyzésünk, hogy benne a szereposztás ismét el volt tévesztve. A szereplők közül egyedül Arányi (Veréb Jankó) felelt meg teljesen szerepének. Arányi pompás komikumával ez estén is folytonos derűltségen tartotta a közönséget. Az első felvételben tréfás dalát a közönség megújraza, s ez alkalommal Arányi ugyan ezen dal improvizált német fordításban énekelte el, a mivel óriási hatást idézett elő.

A hétfői előadásról (Donna Juanita negyedszer) semmi jót sem mondhatunk. Peterdiné (Donna Juanita), ki ezen operette előbbi előadásiban előnyösen mutatta be magát, ez alkalommal oly annyira szórakozott volt, hogy emlékező tehetsége, különösen a 2. felvételben ször cserben hagyta, s azonkívül öltözésére is oly kevés gondot fordított, hogy annak következtében őt a 2. felvételben

megrovandó baleset is érte. — A többi szereplők mind feltűnően kedvetlenül játszottak.

Kedden udjóság. „A veres sapka” népsz. Vidortól adott elő. Nagy érdeklést váltottuk ez előadást, mert azon kedvező ítéletekből indult ki, melyeket a fővárosi hírlapokban e darabról olvastunk, bizton azt reméltük, hogy oly darabot fogunk látni, a mely népszínműirodalmunknak díszére válik. E reményünkben azonban nagyon csalódtunk, mert e népszínmű még a közepesértesítésű népeknél is alul áll. Tárgya eléggé érdekes volna ugyan, amár az sem eredeti, kidolgozása azonban a legkedvezetlenebb, mert a szerző, eltekintve attól, hogy darabjának épen fő alakjai iránt a legkisebb rokonszenvet sem tudta felébrésztani a közönségben, a színmű egyik fő kellekére, a cselekvényre semmi sulyt sem fektetett, olyannyira, hogy mi a darab meséjét nem a színpadi cselekvényből, hanem csak a személyek hosszadalmas discursusaiából tudjuk meg. A bonyodalom megoldása pedig valóságos lélektani absurdum, mert nem képzelhető, hogy a rászédett férj épen a bűn életanujele miatt bocsát meg bűnös nejének. — Színészeink egyébiránt minden lehetőleg elkövettek, hogy e darabot megmentsék a bukástól, azonban e legjobb akarattuk mellett sem sikerült nekik. A darab a közönséget mind végig hidegen hagyta.

Szerdán e darab második előadására a ház üres maradt.

Csütörtökön Arányi Dezső jutalomjátéka a színházat oly annyira megtöltö, hogy még a zenekarból is zártzseket kellett rögtönözni. Színe hozott Tricoche és Cacolet, ismert francia bohózat. Jutalmazottat a közönség élénk tpsall fogadta, tisztelői pedig egy szép koszorúval s egy bankjegyekkel bérelt pénztárczával lepték meg. Arányi a közönséget szorgalmával s e kitüntetés szorgalmával s mindenkor művésziileg átgondolt játékaival méltán megérdemelte. A mi az előadást illeti, az jól és élénken folyt le. „Tricochet” jutalmazott, „Cacolet” pedig Sándor játszotta. Mindketten igyekeztek egymást fölhalmozni az ügyes alakításban és élénk játékban.

A közönség köréből.

Siklós, 1882. nov. 16.
Tekintetes Szerkesztő Ur!

Antal Pál siklói szolgabíró ur folyó évi november hó 11 én magához idézett, s midőn magamat nála bejelenttem, reám megdült és ezen szavakkal szólított meg: „Hogyan állsz előttem, hogyan állsz? Úgy állj előttem: mint az Istened előtt, mert én Istened vagyok.” — En erre azt feleltem, hogy „Mikép álljak meg téhat, talán azt kívánja a tekintetes ur, hogy habtachban álljak, hiszen nem vagyok én katona.”

— Erre pandurját behívatta, és engem 24 órára elzáratott és szabadságomtól megfosztott. — Ez a valódi tényállás. — En azt sem tudtam, sőt maig sem tudom, hogy miért idézett magához Antal Pál ur, csak azt tudom, hogy siklói ácsapallér adófizetők polgár létemre 24 órára ártatlanul bezárattott.

Most már aztán rajtam a sor, hogy megkérdem a kir. ügyészeget, vajlon jogosítva volt-e Antal Pál szolgabíró ur engem ok nélkül szabadságomtól megfosztani, s ha nem volt jogosítva, mit rendel a büntető törvény oly tisztviselő ellenében, ki hatalmával visszaél és valakit erőszakkal ártatlanul letartóztat és szabadságától megfoszt? — A többi az én dolgom, ésszerűleg megkülönböztetni az uristént a szolgabírótól. — S ha még is azt látám és tapasztaltam, hogy az uristen és szolgabíró egy személy, akkor legalább dogmámba foglalom, és a jövőre a templom helyett a szolgabírói mindenhatóság előtt fogok térdepelni.

Palócz Pál.

Irodalom.

— Ezennel van szerencsém értesíteni, hogy néhány nap múlva megjelenik kiadásomban az **Üstökös naplóra.** 1883. esztendőre. Szerkesztő: magyar kakas. Tartalma: A 12 hónap, 12 képpel (mely napnaptár), haszontalan tudnivalók, zsidó kalendárium. — B. Kemény Gábor jóslatai a jövő évre, 24 képpel. — Jó a házról a kalendárium. (Humoreszk 10 képpel.) Fővárosi karcképek. — Főhadnagy Szeresabek és infanterist Dobos beszélgetése. — Mindenféle. — Cécser Pista. — Kóser Zsidóország stb. stb. — Ezeket kívül sok tarkabarkaság, számos karikatúra állítva. Ára 1 ft; bérmentesen küldve, az összeg előleges utávényávala mellett 1 ft 15 kr. Továbbá: **Solymsai Ezter a tiza-észlelő várdózat.** Társadalmi regény a jelenkorból. Irta: Károny Dániel. 16 iv díszes kiállításban, 6 képpel. Ára 1 ft; bérmentesen küldve, az összeg előleges utávényávala mellett 1 ft 15 kr. Az általános érdeklődés után itélve, melytől két kiadványom iránt eddig mutatkozott, előre láthatólag rövid idő alatt elfogy az egész kiadás, miért is kérem baleset megrendelését lehetőleg posta fordulatul békülden. Tisztelettel Patrik Géza. (Budapest VIII. Szécső u. 36.)

— Az „**Öngyűv**” III. kiadásának 13-ik füzetét (irta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapestben). E füzetben folytatja a szerző a bizonyítás módjait ismertetését, értekezik a tanúokról bírói szemlérlől, közli az előleges bizonyítás szabályait, tárgyalja a bírói határozatok és közli a bírói határozatok bélyegletéke vonatkozó szabályokat; ezzel átjár a perorvoslatokra, különösen ismerteti a felbontást, illetőleg a fellebbezést, felfolyamodást, igazolást és perújítási szabályait. Értekezik a jegyzőkönyvi eljárásról, ismerteti a sommás eljárás szabályait és megkezdői az eljárás némely elterő módjait ismertetést. Különösen tárgyalja a vásártörvéskösdést és vá-

lasított bírósági eljárás. A füzet ára 30 kr. Az első 10 füzet külön fölöttebe fizetve kapható Ára 3 ft.

— **„Vasárnap Ujság”** nov. 12-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Almásy Ára. — A gyermek. Költemény. Szász Béla. — Resignatio. Tegnér költeményéből. Györi Vilmostól. — Kátana József ifjúsága. Irta Gyulay Pál. — A meghálalásról. — Egy fadél alatt. Angol regény. Irta Páyn Jakab. — A kis „utónál”. — Egyveleg. — Tegnér Északjárás. — Képek Budapest történetéhez. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyetek. — Mi újság? — Halálhírek. — Szerkesztői mondani-való. — Sakkjáték. — Heti napár. — Képek: Almásy Pál. — Képek Budapest történetéhez. (Egykorú rajok után). 1. Post 1602-ben. 2. Buda vára. 1602-ben. 3. Buda ostroma 1686-ki szept. 2-ikán. 4. A Mátyás templom az 1686-ki ostrom alatt. 5. A vázi kapu környéke a mult században. 6. Budapest 1781-ben. 7. A hatvani kapu belseje 1750-ben. 8. A szarvati épülete s a mellette levő utca 1750-ben. 9. Hát peeszt és ezimel körülbözök korokból. — A kis „utónál”. — Bism Pál rajza. — Tegnér Északjárás. — „Vasárnap ujság” előfizetési ára negyedröve 2 ft, a „Politikai Ujságok”-kal együtt 3 ft.

— **A Petőfi-Társaság könyvtára** című irodalmi vállalat 2-ik füzetét küldtetted be hozánk. Ez Balázs Sándornak „Tarka képek” című novella gyűjteményéből ad öt ivnyi füzetet, melynek ára 30 kr. — A már megjelent kötetek füzetei is ez áron szerzhetőek meg Aigner Lajosnál Budapestben.

Közgazdaság.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara közleményei.

F. nov. hó 6-án tartott ülésén Szontagh Mátyás alelnök előterjesztette Kellmfy Károly kam. elnök levélét, melyben ez annak folytán, hogy Budapestre költözött, a kamaránál viselt elnöki állásáról való lemondását jelenti be. A kamara tudomásul vevén e lemondást a törvény értelmében azonnal megtartotta a pótválasztást. A kamara közös ülése új elnökül Szontagh Mátyás pécsi földmívelőipar és vasgyártás választotta meg. — Az ülés további folyamából felemlítendő az elnök abbeli jelentése, mely szerint a földmívelési ipar és keresk. m. kir. miniszterium a kamara által a szövös és fonó ipar mikénti fejlesztése tárgyában tett javaslatokat helyeselve. — Rejtő Sándor ipari felügyelőt utasította, hogy a teendő intézkedések iránt e kamarával közvetlen érintkezésbe lépjen. — Továbbá jelenti elnök, hogy a kamara által a területén levő kovácsokhoz a honvédelmi és földm. m. kir. miniszterium által Pécssett létesített lóvasalás tanfolyamban való részvételt tárgyában intézett felhívásra az érdekeltek oly tömegesen jelentkeztek, hogy a jelentkezettek felét hely szűke miatt vizsgautasítani kellett. Összesen csak 27 kovacsot lehetett felvenni, kik nagyon kevés kivétellel mind önálló mesterek. A kamara a miniszteriumnak ezen praktikus intézmény létesítéséért felterjesztőleg köszönetét fejezi ki s egyuttal azt kéri, hogy azok számára, kiket az idén felvenni nem lehetett — e tanfolyam letelte után egy új tanfolyam létesítessék, s hogy — ha lehetséges — Szegzárdon és Kaposvárott is rendeztessék ilyen tanfolyam minden 3-ik évben 2—3 héten át, mert mint a kamarának értesése esett, Tolna és Somogy megyében sok kovács fejezte ki abbeli óhaját, hogy az okkerü lóvasalási eljárást nagyon szeretnek elsajátítani. (Mint hogy a tolna- és somogy megyei kovácsoktól nem lehet kívánni, hogy még csak 3—4 hétre is (s nem 6 hónapra) Pécsre jöjjenek kurzusra, a kamara javaslata nagyon is helyén van.) — Izsóp baranyamegyei közösgnek 4 országos vásár engedélyezése iránti kérelmet elutasító véleményező essel terjeszti fel a kamara a miniszteriumnak; mert Izsóp, melynek mindössze csak 1600 lakosa van, — 1/2—2 mértföldnyi távolságra 8 vásárral közösgtől van körülveve, melyekben évenként összesen 23 országos, 4 bucsu- és 248 hétvásár tartatik, persze csak névleg, miután e községek 6 mértföldnyi területen vannak a pedig oly területen, melyen sem nagy forgalom, sem nagy népesség nincs. Evvel kapcsolatban felemlítjük, hogy a pécsi kamara legközelebb egy emlékiratot intéz a kormányhoz a magyarországi községbejött állapotban levő vásár ügy mikénti rendezése tárgyában s a maga kerületét illetőleg ki fogja jelölni mindazon községeket, melyeknek vásártartási jogosítvány megszüntetendő lenne. — Kaposvár város új helypénzszedési tarifáját csekély módosítással jóváhagyásra ajánlja a kamara a miniszteriumnak. — Az osztrák-magyar bank n. kanizsai főintézte igazgatóságának megkeresésére a pécsi bank melőlk helyhez váltóbírállókká Böhm C. F. Hoffmann K. Ullmann K. Weidinger F. Schwartz V. és Weiler N. J. ajánlottak a kamara által. — A „Kereskedők Lapja” szerkesztőségének kérelmére lapjának anyagi és szellemi támogatása iránt, a kamara annak kijelentése mellett, hogy a „Kereskedők Lapja” valóban hézagpótló lap s hogy a hazai kereskedők üzleti érdekeinek buzgó felkarolása mellett a hazai keeskedés magyarosítása érdekében is dicéretes tevékenységet fejt ki — ez évre 20 ftnyi segélyt szavazott meg, a kerületbeli kereskedőknek pedig különös figyelmébe ajánlja a nevezett lapot. — A vasárnap munkakorlátozása ügyében addig is mig ezen kérdés a helyi hatóság vagy a törvényhozás által megoldva lesz a pécsi keresk. és ipartársulat utján odaahatni akar a kamara, hogy egyelőre legalább a pécsi kereskedők önkén-

tesen szövetkezzenek holtjaiknak vasárnapokon d. e. 10 órától leendő bezárására, a miniszteriummal péció felterjesztésileg abbeli nézetének fog kitéjezést adni, hogy e tekintetben sikeresen intézkedni mindaddig nem lehet, mig a dohánytözt tartó kereskedők a kincstári dohány- és szivarneműeknek vasárnapokon is leendő árusításának kötelezettsége alól fel nem mentetnek. A kamara javasolja, hogy vasárnapokon korsmárosoknak, vedegülőknek és kávéháztulajdonosoknak adassék jogosítvány kincstári dohány- és szivarneműeknek a rendes ár mellett leendő eladására. Ily módon a kincstár nem szenvedne kárt, a kereskedők nagy része pedig nem lenne — mint most — kényserítve vasárnap is boltját nyitva tartani, vagy mint azt egy idevágó pénzügyminiszteri rendelet mondja: „arról gondoskodni, hogy a fogyasztó közönség, ha nem is a nyitott boltban, de mégis azon épületben, melyben a bolt van, könnyen hozzáférhető helyen kaphasson dohányt, szivart.”

Az országban létező gazdasági

egyletek létszámának és működésének áttekintése 1881. év végén. — Ily című 216 negyedrét lapra trjedő füzetet adott ki a földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter s a törvényhatóságokon kívül valamennyi gazdasági egyletnek megküldötte. — A miniszter mint az előzőben érintett, a gazdasági egyleteket leg-hivatottabb közösgnek tekinti arra, hogy a miniszteriumtól a területükön levő hiányokra és gazdasági bajokra figyelmeztessék, azok orvoslására indítványokat és javaslatokat tegyenek s a miniszteriumnak ez érdemben tett intézkedéseit támogatassák, végrehajtását elősegítsék. — Általános (országos) gazd. egylet volt 1881-ben 2. Budapestben és Kolozsvárt. — Általános egy megyére terjedő gazd. egyesület volt 46. — Gazdasági általános jellegű, de egy megyénél kisebb területre szorított, egylet 30. — Ezeket kívül egy országos erdészeti és egy méhészeti egyesület, a több megyére terjedő erdélyi és a dél-magyarországi méhészeget, és két egyes megyére terjedő méhészeti egylet. — Haltenyészti egylet egy van (felsőmagyarországi). — Tizenkét egylet (egy megyénél kisebb területre) foglalkozik a szőlőmívelés és borászat ágával, és pedig következők: Pécsi szőlősgazdák egylete. — Esztergomi bor. egylet. — Egri bor. egylet. — Gödöllő-vidéki pinceszövetkezet. — Modori, Bazini, Szentgyörgyi és Pozsonyi borásati egyletek. — Soproni szőlőműves egylet. — Fehértomplomi és verseci bortermelő egylet. — Tolcsvai bor. egylet. — Kertészeti és gyümölcsészeti egylet van 9. — Méhészeti egylet (kisebb vidéki) 2. Összesen fenállott 108 egylet, mihez 1882. évben még 8 megyei gazdasági egyesület alakult. — A füzet tartalmazza az egyletek tisztikarát, vagyona kimutatását, költségvetését és tevékenységük vázlatát.

A kivándorlás megakadályozásáról.

Mióta az egykor tejjel, mézzel folyó Kánaán, melyet Magyarországnak neveznek, csekély népessége dacára megszünt saját zsejrába fulasztani lakosait, és be-következett amaz abnormis állapot, hogy egy gyér népességű, termékeny talajú ország lakossága a kivándorlás folytán apad, a helyett, hogy bevándorlók tömege áltai szaporítatnék; minden gondolkozó hazafi lelket komolyan foglalkoztatja az a gondolat, hogy mit kelljen tennünk e körülményeink között végtelenül káros jelen-ség megszüntetésére.

Tagadhatlan, hogy maga a kormány is megütközött e jelenségen, mert ezt bizonyították ama rendeletek, melyeket a kivándorlás megszüntetése érdekében ismételve, kiadott. — E rendeletek csak annyiban feleltek meg rendeltetésüknek, hogy a kivándorlást magát megnehezítették ugyan, de sem annak okait el nem hártották, sem a kivándorlási hajlamot meg nem szüntették.

Es ez nagyon is természetes. Az ily társadalmi baj sokkal mélyebben begyökerezett, sem hogy azt egyszerű tiltó rendelet által kiirtani lehetne, a kivándorlás okai pedig sokkal számosabb és változatosabb vonatkozásban állanak, társadalmi, politikai, közgazdasági míveltségi viszonyainkkal, sem hogy azoknak megszüntetése egy oldalú intézkedések által eszközölhető lehetne.

Komoly tanulmányokat igényel e szomorú ügy kormány és egyesek részéről egyaránt. Az egyesek részéről is, mert ha van valami, a minél értelmelens sőt neveltséges, ama nálunk, fájdalom, tulságosan is elharapódzott kórsg, a mely mindent, — kezdeményezést és kivittet egyiránt — a kormánytól vár kizárólag, úgy ez a kérdés az, melynek gyökerei, mint már fentebb említettük, mélyen benyulnak állami és társadalmi viszonyainkban egyiránt.

Tagadhatlan, hogy törvény-behozási gyakorlatunk nem vette — eddig, leg-lább kellő figyelembe a megváltozott viszonyokat, és úgy látszik nem is gondolt arra, hogy a belső államizagát visszanyert felelős parlamenti kormány, Magyarországnak, mindenekelőtt oly törvényekre van szüksége, melyek immár külön állami egyéniségével öszhangzatba állanak

sőt annak biztosítását megzilárdítani hivatták.

Nem csodálatos-e például: hogy mig egy részről szomoruan látjuk a kivándor-lásnak naponként nagyobb mérvben mutatózó jelenségeit, addig más oldalról, észlelő törvény hiányában hazánk minden külföldi léha elem inváziójának védelem nélkül martalékul van dova.

A törvényhozásban követett sajnos rendszertelenség, s az alkotott törvényeknek a speciális hazai és nemzeti érdekekkel össeo nem hangzósa más irányban is sajnosan érezhető ugyan, de talán sehol sem képes annyira káros befolyást gyakorolni, mint épen a kivándorlással szemben.

De hát melyek azok a törvényhozási teendők, a melyekre nekünk, e sajnos nemzeti csapás megszüntetése céljából szüksegtünk van? E kérdést sokkal könnyebben fejtödni, mint reá egy lélekzet alatt, vagyis egy hírlapi cikk szük keretében, a kimerítő választ megadni, e célhoz vezető javaslatokat megtenni.

Nem is lehet feladatunk mélyen be-csoatlakozni e kérdés részleteinek tömke-légébe, csupán néhány oly intézkedésre akarunk utalni, melyekre kormány és egyesek részéről, mint rendszeres kezde-ményezésre okvetlen szükség van.

Első helyen áll e tekintetben a birto-kviszonyok rendezése.

Hiszen a kivándorlás szomorú látvá-nyánál, reánk magyarokra a legkésőbb az, hogy épen a magyar faj legértve-lőbb, és a mi legfőbb, legszaporább tör-zsénél, a székeleynél mutatkozik legre-gyebben és legrendszeresebben a kivándor-lási hajlam, annyira, hogy e kedves test-veireiket már-már jogosan a költözökő hajlammal bíró népek közé sorozhatjuk.

Ismertes a székeleyeknek az ősi föld-birtokhoz való ragaszkodása, s hogy a kivándorlás mégis akut betegségé vált náluk, csak is egyedül arra a kuforrásra vezethető vissza, hogy a nevelésgy elap-rózott, különben sem valami kitűnő termő képséggel földbirtok e szapora fajnak, a szükséges életfenntartási feltételeket többé szolgáltatni képtelen.

A székeleyeknél tehát, de ép úgy a felvidékről kivándorló tótknál is, természetesen a kivándorlási hajlam, mert a föld megtagadván tőlük az élet legszüksé-gesebb feltételeit, az országos ipar sem nyujt nekik foglalkozást és alkalmat a keresetre, s ily körülmények között még a kivándorlási ügynökök sem szükség-sek hozzá, hogy feltámadjon bennük a vágy, egy jobb bár, ismeretlen ország után, a melyben egyetlen rendelkezhető tőkejüket, munkaerejüket, a lehető leg-biztosabbban értékesíthetik.

A birtok-viszonyok rendezése, különösen a földbirtok végtelen elaprózásá-nak*) megakadályozása, egyik első fölté-tel arra nézve, mert kétségtelen, hogy a nagyobb birtok test nemcsak több embert képes foglalkoztatni, hanem eltartani is.

*) Szerző ur itt egészen kifejtélt a volt ur-béres paraszt-birtoknak általában tagosítatlan voltát, pedig leginkább ez őli meg a kis gazdákat. Szerk.

(Folyt köv)

NAGY FERENCZ
Irártulajdonos.
Haksch Emil. Kís József
felelős szerkesztő. szerkesztőtárs.

Hirdetések:

20600
1882

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírre teszi, hogy Plainer Lajos végrehajthatónak, Milosen Gábor vásáros-dombó lakós végrehajtást szenvedett elleni 53 ft 45 kr. tőke ennek 1882. évi június hó 12-ik napjánál számítandó 6%, kamatai 12 ft per 8 ft 90 kr. végrehajtás-folyamodási és 13 ft 65 kr. árverési folyamodási valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m.: a vásáros-dombó 174 számú tjkönyvben — alatt felvett 1377 szász. fekvőségű 208 ft kikiáltási ár mellett vásárosdombó községében a községi bírói lakban 1883. évi január hó 4-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog.

Az árverési szándékoktól tartoznak bánatpénzül az ingatlan felüli kikiáltási mint becsár 10% át vagyis 20 ft 80 kr. bánatpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezesség letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap a második részt 1 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 2 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6%, kamattal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnak 1882. évi október 13-án tartott üléséből.

Kiadta
Perczel
kir. törvényszéki jegyző.

Arverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék közölni kezdi, hogy Csirszák Éva bezdani lakos végrehajtónak Bosnyák Stipán bodolyai lakos végrehajtást szenvedett elleni 200 frt tőke ennek 1875. évi december hó 15. napjától számított 8% kamatai 18 frt 25 kr. per 11 frt 45 kr. végrehajtás folyamodási és 16 frt 40 kr. arverés folyamodási és követelések valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a bodolyai 8 sz. tjkben felvett 1/4 teleknek Bosnyák Stipán illető 1/2 része 266 frt, a bodolyai 754. sz. tjkben felvett 39. sz. egész ház, udvar és kert 473 frt; az ugyanitt felvett 1744 hsz. sz. egész pinchezely 20 frt, az ugyanitt felvett 1737 hsz. egész présház 40 frt, az ugyanitt felvett 1735, 1733 és 1729. hsz. egész fekvőségek 194 frt, a bodolyai 671 sz. tjkben felvett 350 hsz. egész fekvőség 96 frt, a bodolyai 671. sz. tjkben felvett 573. hsz. egész fekvőség 24 frtban ezennel megállapított kikiáltási ár mellett még pedig az egész fekvőségek az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ának rendelkezése folytán Bodolya községében a községi bírói lakban 1883. évi január hó 18. napjának d. e. 10 órájának megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladtni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási mint becsár 10% -át vagyis 26 frt 60 krt, 47 frt 30 krt, 2 frt, 4 frt, 19 frt 40 krt, 9 frt 60 krt. 2 frt 40 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni.

A vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számított 15 nap a második részt 3 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 6 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnak 1882. október hó 20. tartott üléséből.

Kiadta
Dr. Karay
kir. törvényszéki jegyző.

324. (1-1)

Bérbe vétetik

a helybeli kir. államépítészeti hivatal részére.

egy egész ház

vagy 312. (3-2)

nagy lakás.

Bővebb értekezés a hivatal főnökénél Pécsét apáca-útea 8.

A megküldött könyv

nekem nagy szolgálatokat tett, mert nemcsak én, aki már teljesen reménytelen valék, hanem számos ismerősöm is a benne foglalt tanácsoknak köszönhetik egészségük helyreállítását. — Ezeket írja egy szerencsésen kiépült a „Dr. Airy gyógymodjáról.” E 416 lapra terjedő kitűnő munkában nemcsak a betegségek leírása foglaltatik, hanem egyszerűsággal oly gyógyszerek is vannak felsorolva, melyek tényleg jókának bizonyultak, úgy hogy a beteg a felesleges kiadásoktól mentve van. Egyik szenvedőnek sem kellene tehát elmulasztani e könyv megszerzését, mely Richárd kiadó-intézetben Lipcsé-ben jelent meg. E könyv 75 kr. beki. és mellett **Görtschek K.** egyetemi könyvtárus által (Bécs, I. István-ter 6. sz.) kívánatára bérmentve küldetik meg.

Arverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék közölni kezdi, hogy Bevárdi János végrehajtónak Bevárdi Fábán Judit végrehajtást szenvedett elleni 300 frt tőke, ennek 1873. évi február hó 14. napjától számított 10% kamatai 20 frt 45 kr. per, 15 frt 65 kr. végrehajtás-folyamodási és 31 frt 34 kr. arverés-folyamodási és követelések valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m.: a hidasi 191. sz. tjkben felvett 175. sz. ház és belsőség 400 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett **Hidas** községében a községi bírói lakban 1882. évi december hó 7. napjának d. e. 10 órájának megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alul is eladtni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási mint becsár 10% -át vagyis 40 frt készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni. A vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számított 15 nap, a második részt két hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával három hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint telek-könyvi hatóságnak 1882. évi szeptember hó 9. tartott üléséből.

Kiadta
Brodszky Béla,
kir. törvényszéki jegyző.

327. (1-1)

Egy okleveles gépész,

ki jelenleg is alkalmazásban van

ajánlkozik,

gőzmalmok és cséplőgépek,

ugyszintén

egyéb gazdasági-gépek

kezelésére és javítására.

Szives ajánlatokat „Maglai” czim alatt e lap kiadóhivatalához kéret intézni.

310. (3-2)

ÜDVÖS

SZENVEDŐ EMBERISÉGNEK.

A máj

a gyomor, a bél

és a vese

a testnek elismert természetes tisztítói. Ha ezen szervek működése rendes, úgy egészséges az ember; ezekben előforduló zavargások azonban

számos és gyakran borzasztó szenvedések okozói.

Tömődés, fuvódások, étvágyhiány, fejfájás, gyomor-, bél-, máj- és epebajok, vértulajás, szédülés, székrekedés, sárgaság, aranyér, csusz és közhvény, bőrbetegségek, vesefájdalmak

és mindenféle testbántalmak keletkeznek, mert a testben kiküszöbölendő anyagok vagy pedig a vérben mérges anyagok maradnak vissza, melyet az előbb említett szerveknek kellett volna eltávolítaniok.

Az egyedül orvosság mely egyszerűsággal ezen szervek működésére hat, rendes működésüket leg hamarabb helyrehozza, és így a szenvedést gyökerestől eltávolítja, a világhírűvé vált és jelenleg nagy elterjedésben a legnagyobb eredményel használatban lévő

Brandt Richárd gyógyszerész sveczi labdacsei.

Egyedül csak ezek használnak és százezrek ezek használatának köszönik egészségükhöz ismétli helyreállítását. Miért kelljen tehát kinokat kiállani és szenvedéseket közönyösen tűrni, miközben igen könnyen komoly betegségek támadnak és az életet szomorúvá és tehetetlenné teszik, mikor a betegség oly könnyű és olcsó módon teljesen orvosolható és a bajnak eleje vehető?

Ne mulassza azért senki, a ki ily-bajban szenved, idejében a Brandt Richárd-féle sveczi labdacsekhoz nyulni, melyek mindenkor használnak, a miről egy kísérletet téve rögtön meggyőződhetik.

Figyelemmel legyen mindenki, hogy a valódi Brandt Richárd-féle sveczi labdacsekot vegye, mert csak az azok segítésnek. Azok bádog szelenczékbe vannak csomagolva, melyen egy ragjegy létezik és azon a fehér sveczi kereszt vörös mezőben Brandt Richárd aláírásával mutatkozik.

A Brandt Richárd-féle sveczi labdacsek ára szelenczékben 70 krajczár, mely mennyiség 5 hétre elegendő, és így a napi költség 1 egész 3 krajczár, használati utatissal és számos orvosi ellátványval együtt a legtöbb gyógyszer-tárban. Pécsét: Sipőcz István és Kunze Nándor gyógyszer-tárakban kaphatók.

157. (7-3)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400,000 márka

főnyereményt nyerhetni a hamburgi állam által engedélyezett és garantizált pénzsorsoszlással.

Az új terv oly előnyösen van berendezve, hogy néhány hónap alatt 7 sorsoszlásnál 47,600 nyereményt játszatik ki, melyek közt van a 400,000 bír. márka főnyeremény nevezetesen pedig,

1 nyerem.	250,000	3 nyerem.	8000
1 "	150,000	3 "	6000
1 "	100,000	54 "	5000
1 "	60,000	5 "	4000
1 "	50,000	108 "	3000
2 "	40,000	264 "	2000
3 "	30,000	10 "	1500
4 "	25,000	3 "	1200
2 "	20,000	503 "	1000
2 "	15,000	1073 "	500
1 "	12,000	27,069 "	145
24 "	10,000		

Össz. 18,436 nyerem. 300, 200, 150, 124, 100, 94, 67, 50, 40, 20 mkr.

Ezen nyereményekből az első osztályu húsznál 4000 nyereményt 116,000 márka, kerül sorsolás alá.

A nyereményhúzókat tervszerint hivatalosan megérsítetnek.

Ezen az állam által rendezett és garantizált nagy sorsjáték közelebbi húzására.

1 egész eredeti sorsjegy ára csak 6 márka vagy 3 és 1/2 frt, egy fél 3 márka vagy 1 1/2 frt, egy negyed 1 1/2 márka vagy 30 kr.

Minden megrendelés az összeg beküldése, vagy utánvét mellett a legpontosabban eszközöltetik, s minden megrendelő megkapja az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet.

Minden megrendelőnek a hivatalos játéktér ingyen küldetik meg a melyekben a nyeremények beosztási osztályai ugyszintén ez illető betétek láthatók, nemkülönbön húzás után azonnal sorsolási lista felszólítás nélkül küldetik.

Kívánatra a hivatalos tervet betekintés végett előre bérmentve elküldjük, és készek vagyunk a sorsjegyeket nem tetszés esetében a húzás előtt vissza fogadni és az összeget visszadni.

A nyereménynek kiizetése az állam garancziája mellett azonnal történik.

Bankháznkúltól vett sorsjegyek mindig nagy szerencsének örvendenek, és mi érdekeltetneink többször a legnagyobb nyereményeket, köztük 250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. márkával fizettük ki.

Előrelátható, hogy ily biztos alapon levő vállalat tömeges részvételnek fog örvendeni, a miért is szives megrendeléseket mind előbb s mindenesetre f. 4. november hó 30-ika előtt kérünk megtenni.

Kaufmann és Simon,
bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. i. Szabadon itt köszönetet mondunk a bennünk eddig helyezett bizalomnak, és felhívjuk ezen új sorsolási résztvevésre, törekvésünk leend ezentúl is pontos és lelkiismeretes szolgálat által a t. részvevőinknek teljes megelégedését elnyerhetni.

279. (7-4)

Felhívás

részvételre a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyereményesélyeiben melyben

8 millio 940,275 márka

alig néhány hónap lefolyása alatt bizonyosan nyeretik.

Az új 7 osztályba osztott játéktér 93,500 sorsjegy közt 47,600 nyereményt foglal magán és pedig esetleg

400,000 márka

különösen azokban

nyer.	Mark.	nyer.	Mark.
1	250,000	54	50-0
1	150,000	5	4000
1	100,000	108	3000
1	60,000	264	2000
1	50,000	10	1500
2	40,000	3	1200
3	30,000	530	1000
4	25,000	1073	500
2	20,000	27069	145
2	15,000		300.200
1	12,000		150.124
24	10,000	18436	100.94
3	8000		67.50
3	6000		47.20

Ezen nyereményekből az első osztályu húsznál 400 nyereményt, 116,000 márka kerül sorsolás alá.

A nyereményhúzókat tervszerint hivatalosan megérsítetnek.

Ezen nagy sorsjáték legközelebbi nyeremény húzására.

1 egész eredeti sorsjegy ára csak 6 márka vagy 3 és 1/2 frt, 1 fél 3 márka vagy 1 1/2 frt, egy negyed 1 1/2 márka vagy 30 kr.

és ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek az összeg beküldése vagy postai lefizetés mellett a legtovább vidékre is elküldetnek általam bérmentve. Kiseb összegzek postai levéljegyekben is beküldhetők.

A Steindecker-ház rövid idő alatt nagy nyereményeket 125,000 m. 80,000 m. 40,000 m. és több 30,000 m. 20,000 m. 10,000 márkás stb. nyereményt fizetett ki érdekfelelőnek és ez által számos család szerencséshez járult.

A lefizetések a nagy nyereményekkel arányban igen jelentéktelenek és a szerencse megkísértése csak ajánlható.

A megrendelések minden résztvevő megkapja a hivatalos tervet, a melyből egy a nyereményeknek osztályokra való beosztása, mint az illető betétek is láthatók és a húzás után a hivatalos nyereményjegyeket.

A nyeremények kiizetése mindenkor pontosan teljesítettik állami biztosítás mellett postán való küldés által, vagy pedig az érdekfelelő kívánására az én összekötöttem által minden nagyobb helyen ausztriában eszközölhető.

Megbízásokkal bizalomteljesen kérek intézni minél előbb és mindesetre

f. é. november hó 30-ika előtt
régí ismert czégre.

STEINDECKER JÓZSEF
bank- és váltóüzlet, Hamburg.

U. i. A Steindecker József-féle ház — mindenütt mint solid és reális ismeretes — külön reklámokra nem szorul; ezek tehát el is taradnak, mire a tiszteit közönség külön figyelemztetik.

278. (5-2)

Az első pécsi

asztalos-egyesület

Held Ferencz, kárpitos

KISTÉREN.

ajánlják a n. é. közönségnek dús választékú raktárakat mindennemű

asztalos, kárpitos és esztergályos

saját készítményü legújabb és legjobb minőségü árukból legjutányosabb árért.

Ugyszintén: azon hírneves **Kohn-féle székek**et hajlított fából, vasbutorokat, tükröket stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkerjük az e szakmába vágó cikkek szükségleteik fedezésénél mintek megbízásaikkal szerencsétlenné, ajánljuk magunkat még mindennemű **asztalos- és kárpitos munkák** elkészítésére, **vendégfogadók** és **kávéházak** teljes stilszerű berendezésére, valamint legújabb minta szerinti **új tekeasztalok** készítésére és javítására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom és pártfogás fentartását jövőre is kérve, maradunk

mély tisztelettel
az I. pécsi asztalos-egyesület
és
HELD FERENCZ,
kárpitos, kistéren.

325. (0-1)

REBHAN

sör csarnokában

a Hattyu épületben

fris Bécsujhelyi kolbászka,

Steinbruchi márczusi-sör,

bel- és külföldi csemegék,

naponta kaphatók.

Bérlet étkezésre a házban és házon kívül elfogadtatik.

Tisztelettel
REBHAN JÓZSEF,
vendéglős.

Villanyos-hasonszenv.

Az új villanyos-hasonszenvi orvosszerek bármily betegségek gyógyítására, hatásuk által felülmulnak minden eddig ismert gyógymódot. Tárgyilagos tankönyv ára 2 frt.

Főraktár az összes államok részére: **Sauter A.** hasonszenvi központi gyógyszerésznél **Genfben.**

Főraktár Magyarországon: **Dr. Wagner D.** a Nádorhoz czimzett gyógyszer-tárban **udapestben.**

Tanácsadó orvos, **Dr. Feichtmann A.,** Csorváson, Békésmegyében.

292. (12-5)

Amerikai Posta - Gőzhajozás

„Horgony vonal”

(Anker Linie)

Ideiglenes leszállított átkelési ár. Ezennel közölni szeretnénk minden tekintetben kitűnően berendezett 10 rendű Posta-Gőzhajóknak, melyek a világszerte híres „Horgony vonal” (Anker Linie) közlekednek, az átkelési ár Newyork-ig.

41 frt arany ért. vagyis 45 frt oszt. ért. szállított átk.: — az árba tudva tökéletes legjobb ellátást (étkezés) Hamburgtól kezdve, Glasgown-ig át egészen a rendeltetési helyig Amerikáig.

Midőn eddig a posta gőzhajózáskat a t. é. közönség figyelmébe ajánlom, egyszerűsággal késznek nyilatkozom, bárkinnek minden idevágó kérdésben díj nélkül pontos felvilágosítással szolgálni.

Hamburg, Boldan Reiner, — Bergedorfer-Strasse 1.

NB. Helyek a hajókra csak személyenként 10 frtyal előleg beküldés mellett szerezhetők, mely előleg azonnal az átkelési árul levanul.

BUDAPEST-PÉCSI VASÚT.

HIRDETÉMÉNY.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget értesíteni, hogy a

Budapest-pécsi vasut

f. é. november 16. napjával

a közforgalomnak átadatik, mely naptól kezdve a rendes személyszállító vonatok a már közzétett menetterv szerint fognak közlekedni.

Budapest, 1882. november 13.

Az üzletigazgatóság.

326. (3-1)

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

és főlegmulhatatlan az étvágyhiány, gyomor-egyensúlyi rosszaság, lehelet, szelek, savany felbűfögés, köhika, gyomorhurut, gyomorgégés, huykóképződés, túlságos nyálkáképződés sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörgés, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gillista lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvege ára használható utasítással együtt 35 kr. Kapható: Pécsét Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerészek áruknál.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszer-tárában és kereskedésében. Központi székhelyi raktár nagyban és kicsinyben.

BRADI KÁROLY.
sz. „5 rangyalhoz” czimzett gyógyszer-tárban Krenzierben, Morvaországban 240. (0-7)

KINDL FERENCZ

Pécsét

Nepomuk-utca 33. sz.

Ajánlja magát a következő cikkek olcsó ároni előállítására és berendezésére ugymint:

Angol (szagatlan) árnyékszékeknek, öntött és öncösvekkkel. — **Vaskutaknak**, (szivattyuk) húzó és toló szerkezettel, zománcozott csövek és önozott vasrudakkal. — **Teljes fürdő**knak ugyszintén egyes fürdőkádaknak fűtő szerkezettel és annélkül. — **Légszesz-, víz- és gőzvezetékeknek**. — **Teljes szőcsövek**nek. Legújabb szerkezeti villámhárítóknak és azok felszerelésnek.

Elad kicsinyben a **légszeszvilágítás**hoz szükséges egyes részleteket ugymint: légszesz-csőveket, üveg-golyó, táca és czilinderket, csilárokat, falkönyvököket, lámpákat, mindenféle égőket, s. a. t. s. a. t. Villanyos jeladókat (szobatelegraf) és ahoz szükséges részleteket mint: különféle elemek, villanyvezetők, tapintók, harangok, jelek s. a. t. s. a. t.

Költségvetések és rajzok a fentebbi cikkekhez azonnal készíttetnek.

129. sz. (0-5)